

Posudek oponentky diplomové práce

Pavla Němečková

Kolizní úprava smluvních závazkových vztahů v USA

Datum odevzdání práce: červen 2020

I. Aktuálnost a náročnost tématu

Diplomantka si pro svou diplomovou práci zvolila téma v rámci mezinárodního práva soukromého sice velmi tradiční – kolizní úpravu smluvních závazkových vztahů, zároveň však i velmi ambiciózní, neboť se zaměřila na právo státu vzdáleného nejen geograficky, ale i systémem práva. Vzhledem k obchodním i jiným závazkovým vztahům mezi subjekty Evropské unie (EU) a Spojených států amerických (USA) považují zvolené téma za velmi aktuální z pohledu právní praxe a vzhledem k již zmíněným odlišnostem systému práva i z pohledu akademického.

II. K vytyčeným cílům a obsahu práce

V úvodu práce si diplomantka vytyčila čtyři cíle: 1. popsat americký systém mezinárodního práva soukromého, konkrétně v oblasti kolizní úpravy smluvních závazkových vztahů, 2. porovnat americkou kolizní úpravu s úpravou unijní, 3. posoudit praktičnost obou systémů a 4. najít jejich jednotící prvky.

Diplomová práce má celkem 59 stran textu a její stať je rozdělena do tří hlavních kapitol. V první kapitole autorka uvádí do tématu práce pojednáním o zvláštích amerického mezinárodního práva soukromého a jeho historii. Již v rámci této části, upozorňuje autorka na některé rozdíly mezi přístupem USA a EU ke koliznímu právu, snaží se pro ně najít vysvětlení, což zdůrazňuje mimo jiné existencí Uniform Commercial Code (UCC) na straně jedné a absencí obdobné unifikace obchodního práva na úrovni Evropské unie na straně druhé. V rámci této části hodnotím kladně metodu, kterou autorka zvolila; neomezuje se pouze na popis, podrobněji analyzuje a srovnává přístupy jednotlivých doktrín a nebojí se k nim vyjádřit svůj názor.

Ve druhé kapitole se diplomantka věnuje pravidlům pro volbu práva, zejména pro její přípustnost a omezení, vysvětluje rozdíl mezi kontinentálním rozlišením dispozitivních, kogentních a imperativních norem a limity amerického práva, podrobně rozebírá přístup k výhradě veřejného pořádku; zároveň se pak snaží najít paralely obou systémů. Ve třetí kapitole autorka podává přehled o nejednotných pravidlech v jednotlivých státech USA pro určení rozhodného práva pro závazkové vztahy při absenci volby práva. Oceňuji přehledné zpracování roztržité právní úpravy i práci s judikaturou amerických soudů. Ani zde nezapomíná na srovnání s právem EU.

V závěru práce autorka nejprve stručně shrnuje obsah kapitol 1-3 a následně odpovídá na otázky položené v úvodu v rámci vymezení cílů práce. V zásadě se diplomantce podařilo na všechny otázky odpovědět. Závěru práce bych snad vytkla jen to, že z mého pohledu stěžejní výsledek srovnání unijní a americké právní úpravy a aplikační praxe, si čtenář, který práci přečetl jedním dechem, musí tak trochu hledat mezi řádky. Pokud tím autorka záměrně ponechala prostor pro diskusi při obhajobě, pak bych se jí ráda zeptala, zda se ztotožňuje s mým závěrem o tom, že

oběma na první pohled neslučitelným systémům je společná, alespoň v oblasti obchodněprávní, uspokojivá míra respektu vůči autonomii vůle stran.

III. Ke kritériím hodnocení práce

Obsahová struktura práce je přehledná, jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují. Autorka používá v široké míře analytickou metodu v kombinaci s metodou popisnou a srovnávací. Autorka naplňuje vytyčené cíle (viz výše).

Diplomová práce je sepsána srozumitelným jazykem a čtivým stylem, autorka používá převážně styl odpovídající odbornému právníckému pojednání, i když se najdou drobné výjimky („...právo není *uvalováno* shora...“ na str. 6, „...*Skoro* všechna ustanovení...“ na str. 46, „...'*neohrabanost*', která může vést k nesmyslným výsledkům...“ na str. 49, „...seznam *kontaktů*, které má soud vzít v potaz při hledání rozhodného práva...“ na str. 57).

Autorce se bohužel zcela nepodařilo vyhnout se pravopisným chybám a překlepům (např. „...čelí problému týkajícího se...“ na str. 1, „...a vždy lidé chtěli vědět dle jakého práva se bude právní vztah posuzovat...“ na str. 3, „...ze soud určí...“ na str. 7, „...do té doby...“ na str. 10, „...ustanoveními, které obsahují...“ na str. 13, „...zajišťuje nějaký širší zájmu...“ na str. 26, „...prostřednictvím soudní činností...“ na str. 27, „...pro smlouvy přesahující hranice...“ na str. 38, „...je umožněno evropským soudcům, aby se vyhnuly...“ na str. 53, „...i ustanovení přípustnosti volbě práva...“ na str. 57), pokud by měla v úmyslu práci publikovat, doporučuji pečlivou jazykovou korekturu textu.

Poznámkový aparát a seznamy použité literatury a judikatury jsou vyhovující. Autorka pracuje především se zahraniční (americkou) odbornou literaturou a judikaturou. Oceňuji vlastní názory autorky prezentované na několika místech práce.

Z formálního hlediska nemám k diplomové práci až na výše uvedené drobnosti výhrady.

Z věcného hlediska bych autorce vytkla snad jen to, že se v diplomové práci vůbec nezmiňuje o projektu Haagské konference mezinárodního práva soukromého, který v roce 2015 vyústil v přijetí dokumentu Principles of Choice of Law in International Commercial Contracts.¹

IV. Případná další vyjádření k práci

V kapitole 1.2 na str. 5 by autorka mohla podrobněji rozvést, proč „...*americký Nejvyšší soud často odkazuje právě na čtrnáctý dodatek Ústavy, když rozhoduje o problému souvisejícím s volbou práva*...“

V kapitole 2.3 na str. 35-36 by autorka bývala mohla vypustit první odstavec (představení UCC), neboť zde jen opakuje to, co již uvedla v první kapitole.

V kapitole 3.2.2 na str. 50 (a následně i v závěru práce na str. 58) autorka používá pojem „charakterizace případu“ jako překlad anglického termínu *characterization* a dále jej popisuje jako „klasifikaci“. Domnívám se, že přílehavějším českým termínem by v tomto případě byla

¹ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=135>.

„kvalifikace“. Rozdíly mezi smluvním a mimosmluvním (deliktním) závazkem vyvolávají kvalifikační problém i v rámci unijního práva a zabývá se jimi i judikatura Soudního dvora EU.

IV. Otázky k zodpovězení při obhajobě

K závěrům ohledně míry respektování autonomie vůle stran viz kapitola II výše.

K *forum non conveniens* (str. 7) – autorka by při obhajobě mohla pro srovnání vysvětlit, jaké stanovisko k aplikaci tohoto pravidla soudy v rámci EU zaujal Soudní dvůr EU.

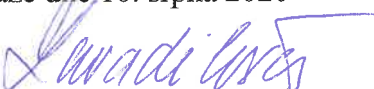
V. Doporučení práce k obhajobě

Diplomantka sepsáním diplomové práce projevila své schopnosti samostatné práce, orientace v právních normách cizího státu a unijním právu, práce se zahraniční literaturou a judikaturou soudů, a především schopnost právní analýzy. Diplomovou práci pokládám i přes drobné nedostatky za zdařilou a způsobilou k úspěšné obhajobě.

VI. Navržený klasifikační stupeň

S výhradou výsledku obhajoby navrhuji předběžně klasifikační stupeň výborný.

V Praze dne 10. srpna 2020

JUDr. Marta Zavadilová, Ph.D.